

INSPANNINGEN GEÏNTEGREERD KUSTZONEBEHEER

Auteur Kathy Belpaeme
(Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer)
Lector Dirk Bogaert
(Maritiem Instituut Universiteit Gent /
Arteveldehogeschool)

→ WAAROM DEZE INDICATOR?

Een goed beleid, gericht op langetermijnoplossingen, vraagt om een geïntegreerde aanpak, waarbij sectoren en overheden op lokaal, regionaal, landelijk en internationaal vlak samenwerken. Deze indicator meet de mate van de implementatie van Geïntegreerd Kustzonebeheer door de overheid; ze wordt de voortgangsindicator genoemd.

Het is een algemene methode, uitgewerkt op Europees niveau, die een vergelijking met andere Europese landen mogelijk maakt.

→ WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

De voortgangsindicator meet in welke mate het proces van geïntegreerd beheer van kustgebieden (GBKG) geïmplementeerd is. Het cyclisch proces onderscheidt vier fases:

Fase 1: Planning en beheer hebben plaats in de kustzone;

Fase 2: Er bestaat een kader om GBKG uit te voeren;

Fase 3: De meeste aspecten van een GBKG-benadering zijn er en functioneren redelijk goed;

Fase 4: Een efficiënt, aangepast en geïntegreerd proces is ingebed op alle overheidsniveaus en zorgt voor een grotere duurzaamheid van de kust.

Elk van de fasen wordt omschreven aan de hand van stellingen die het geïntegreerd proces typeren (zie technische fiche voor details). Deze fasen werden beoordeeld door een groep betrokkenen. Momenteel kunnen de resultaten enkel gebaseerd worden op een eenmalige meting in november 2005 waarbij 28 personen betrokken waren. Het is raadzaam deze test ten minste elke twee jaar te herhalen om tot een bruikbaar resultaat voor deze indicator te komen.

Hoe sterker de integratie, hoe meer positieve antwoorden zullen verschijnen in fase 3 en 4 van de cyclus van het GBKG-proces. Een volledige integratie is bereikt op het moment dat alle acties een positieve score krijgen.

→ WAT ZIJN DE RESULTATEN?

De meting bracht enkele bruikbare conclusies aan het licht. Alle deelnemers zijn van oordeel dat er effectief planning en management plaatsvindt in de kustzone. Hiervoor zijn verschillende instrumenten beschikbaar zoals wetgeving, structuurplannen, overlegfora, monitoringsprogramma's en beschermingsstatuten. Let wel, het gaat hier niet over geïntegreerde planning en management.

De meeste deelnemers vinden dat er verschillende elementen aanwezig zijn om een kader te creëren voor een duurzaam beheer van de kust. Onder andere ad-hoc-acties, inventarisatie van problemen en de aanzet tot specifieke richtlijnen voor de kust wordt positief beoordeeld.

Hoewel er reeds aspecten aanwezig zijn voor een duurzaam kustzonebeheer, scoort het functioneren van het proces nog ondermaats. Volgens de deelnemers situeren de problemen zich bij de betrokkenheid van kustactoren, bij een open communicatie vanuit de verantwoordelijken, bij de implementatie van goede plannen, maar vooral ook bij het statuut van de opgemaakte plannen en strategieën.

Meer dan de helft van de personen zijn van oordeel dat ook voldoende budget en het ontbreken van een officiële overlegstructuur een probleem blijft.

De vierde fase van het proces peilt naar een inbedding van een geïntegreerd proces bij alle beleidsniveaus. Uit de test bleek duidelijk dat vooral hier nog veel ruimte voor verbetering is. Wel scoorde in deze fase de samenwerking over kust- en mariene grenzen heen goed, alsook de toegankelijkheid van kwalitatieve informatie die nodig is om tijdige, coherente en goede beslissingen te kunnen nemen.

→ WAT VOOR DE TOEKOMST?

Een van de voornaamste verbeterpunten die tijdens de test werd aangehaald is de constante politieke ondersteuning die nodig is voor het GBKG-proces. Het oprichten van een stuurgroep GBKG kan hierop een antwoord bieden, op voorwaarde dat alle leden van de stuurgroep zich ook effectief inzetten om op een open en constructieve wijze kustdossiers te bespreken.

Ook het verder uitbouwen van monitoring- en evaluatie-instrumenten, zoals MER-procedures en structuurplannen vormen een aandachtspunt. Van een gestructureerde evaluatie en bijsturing-mechanismen is op vandaag nog geen sprake. Het vastleggen van deze mechanismen om de vorderingen van de implementatie van GBKG te herzien en te evalueren is noodzakelijk. Toch zijn er reeds duidelijk positieve trends waarneembaar, bijvoorbeeld door monitoringsverplichtingen in te schrijven in vergunningen.

De implementatie van GBKG staat niet stil. Tussen 2005 en vandaag zijn positieve evoluties merkbaar zoals de blijf van politieke betrokkenheid op verschillende niveaus door het ondertekenen van een principeverklaring inzake GBKG.

Geïntegreerd kustzonebeheer is een doorlopend proces. Om resultaat te boeken, is een bestuurlijk draagvlak, zowel politiek als ambtelijk, noodzakelijk. Twee randvoorwaarden voor succes zijn het betrekken van alle relevante kustactoren en het aanpassen van plannings- en wetgevende instrumenten in de richting van een geïntegreerde aanpak.

Grafiek 1 Perceptie van implementatiegraad van duurzaam kustzonebeheer, 2005

